Απάντηση εις την ένσταση: «Είμαι πολύ αμαρτωλός και δεν υπάρχει συγχώρησις πια για μένα· τί να κάμω λοιπόν εις την Εκκλησίαν;» (Δημήτριος Παναγόπουλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 6 Ιουλίου, 2010

Δυστυχώς, όταν κατορθώση ο Διάβολος και μας βάλη, όπως λέμε στο χέρι, τότε αρχίζει τας απειλάς και τας απογοητεύσεις, επιδιώκων να μας φέρη εις απόγνωσιν. Ενώ, έως ότου πράξωμεν την αμαρτίαν μας λέγει, ότι αυτή δεν είναι τίποτε, όταν κατόπιν την διαπράξωμεν τότε μας λέγει τα αντίθετα. Ότι δηλαδή δεν συγχωρείται, ότι είναι μεγάλη, ότι ο Χριστός είναι αυστηρός, ότι ο Ιερεύς είναι κακός και θα τα μαρτυρήση κ.τ.τ.

Εις το σημείον λοιπόν αυτό, επικαλούμεθα εκείνο που γράφει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης εις την πρώτην του Καθολικήν Επιστολήν «*Τεκνία μου, ταύτα γράφω υμίν ίνα μη αμάρτητε· και εάν τις αμάρτη, παράκλητον έχομεν προς τον πατέρα, Ιησούν Χριστόν δίκαιον, και αυτός ιλασμός εστι περί των αμαρτιών ημών, ου περί των ημετέρων δε μόνον, αλλά και περί όλου του κόσμου*» (*β' 1-3*). Δηλαδή· καλόν είναι να προσέχωμεν ίνα μη αμαρτήσωμεν, αλλ' εάν τις αμαρτήση να σπεύση εις τον Ιησούν και να του ζητήση συγχώρησιν (με τον τρόπον βεβαίως που έχει υποδείξει, Μετάνοιαν και Εξομολόγησιν εις ιερέα) και θα την λάβη. Δι' αυτό μη ακούσωμεν του ψεύστου, του πλάνου, του απατεώνος Σατανά, όστις πάση θυσία φροντίζει να μας φέρη εις απόγνωσιν, ότι δήθεν δεν υπάρχει δι' ημάς πλέον σωτηρία κ.τ.τ.

Εις το σημείον τούτο, θεωρούμεν καλόν να προσθέσωμεν **Πατερικά** τινα **χωρία**, εκ των οποίων θα καταφανή, πόσον κακόν είναι η απόγνωσις και τι**δύναμιν έχει η Μετάνοια**.

«*Ουδέν γαρ χείρον απογνώσεως·* (λέγει ο Χρυσόστομος)*· εάν τις αμαρτήσας, απογνώ ουκ έτι εις ίασιν επιτρέχει*».

«*Ου γαρ ούτω το αμαρτάνειν ως το απογινώσκειν, απόλλυσιν ο μεν γαρ πλημμελήσας, αν νήψη, ταχέως μετανοήσας, διορθούται το γεγεννημένον ο δε απογνώσας και μη μετανοών δια τούτο, εκπίπτει της διορθώσεως ταύτης ουκ επιτιθείς τα της μετανοίας φάρμακα*» (ο αυτός).

«*Απόγνωσις τύραννος· Κάλλιστον με τον μη αμαρτάνειν και προς Θεόν έχειν*

εγγύτητα· καλόν δε και τον αμαρτάνοντα γνωσιμαχήσαι και ταχέως εξαναστήναι του πτώματος. Επειδή τοίνυν του προτέρου, ως αδυνάτου πάντως, διήμαρτες, του δευτέρου, ως δυνατού και ραδίου (ευκόλου) επιμελήθητι, μήποτέ σε η τύραννος αιχμαλωτεύσει απόγνωσις». (*Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης*).

«*Χάρις μετά χάριν (μετά το βάπτισμα) η μετάνοια εδόθη τοις ανθρώποις. Μετάνοια γαρ εστιν αναγέννησις δευτέρα εκ Θεού. Και όνπερ εκ της πίστεως αρραβώνα εδεξάμεθα, διε της μετανοίας το χάρισμα αυτού εκδεχόμεθα. Μετάνοιά εστι, η θύρα του ελέους, η ανεωγμένη τοις διώκουσιν αυτήν. Δια της θύρας ταύτης εισερχόμεθα προς το θείον έλεος· και εκτός ταύτης της εισόδου, ουχ' ευρήσομεν έλεος*» (*Ισαάκ ο Σύρος*).

«*Μείζων του βαπτίσματος μετά το βάπτισμα η των δακρύων πηγή καθέστησεν, ει και τολμηρόν πώς εστι το λεγόμενον· διότι εκείνο μεν, των προγεγονότων ημίν κακών εστι καθαρτήριον, τούτο δε των μεταγενεστέρων κακείνο μεν, νήπιοι πάντες λαμβάνοντες, εμολύναμεν, δια τούτου δε, (της μετανοίας) κακείνο ανακαθαίρομεν· ο, ει μη εκ Θεού φιλανθρώπως εδωρήθη τοις ανθρώποις, σπάνιοι, όντως, και δυσεύρετοι οι σωζόμενοι*» (*Ιωάν. της Κλίμ. ζ' 8*).

«*Ώσπερ ου δυνατόν εστι περάσαι την θάλασσαν την μεγάλην χωρίς πλοίου και καράβου, ούτως ου δύναταί τις περάσαι χωρίς φόβου προς την αγάπην. Την θάλασσαν την οζομένην την τεθείσαν μεταξύ ημών και του νοερού Παραδείσου, δια καράβου της μετανοίας παρελθείν δυνάμεθα, της εχούσης τους κωπηλάτας του φόβου. Εάν δε οι κωπηλάται ούτοι του φόβου, ου κυβερνώσι το πλοίον τούτο της μετανοίας, δι' ής διερχόμεθα την θάλασσαν του κόσμου τούτου προς τον Θεόν, καταποντιζόμεθα εν τη οζομένη Θαλάσση. Η μετάνοια εστι το πλοίον· ο φόβος δε, ο κυβερνήτης αυτού· η αγάπη, ο λιμήν ο Θεϊκός. Καθίζει ουν ημάς ο φόβος εν τω πλοίω της μετανοίας και διαβιβάζει ημάς την θάλασσαν του βίου την οζομένην, και προς τον λιμένα τον θείον, ος εστι η αγάπη, οδηγεί ημάς εις ον περώσι πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι εν τη μετανοία, και ότε φθάσωμεν την αγάπην, εφθάσαμεν εις τον Θεόν, και η οδός ημών ετελειώθη και διέβημεν προς την νήσον, την εκείθεν του κόσμου ούσαν, όπου ο Πατήρ, ο Υιός και το Πνεύμα το Αγιον*» (*Ισαάκ ο Σύρος*).

«*Ει γαρ πάντες αμαρτωλοί εσμεν και ουδείς υπέρτερος των πειρασμών, ουδεμία, άρα, των αρετών υψηλοτέρα της μετανοίας. Ότι ουδέ τελειωθήναι δύναται το έργον αυτής πώποτε· προσήκει γαρ αύτη πάσιν αμαρτωλοίς καί δικαίοις, πάντοτε τοις βουλομένοις σωτηρίας τυχείν, και ουδείς εστιν όρος τελειώσεως. Ότι η τελειότης και αυτών των τελείων, όντως ατέλεστος. Δι' αυτό η μετάνοια, ούτε καιροίς ούτε πράξεσι περιορίζεται, έως θανάτου*» (ο αυτός).

Προσοχή λοιπόν, διότι **η απόγνωσις είναι θανάσιμον αμάρτημα και έχει**

συνεπείας εις την αιωνιότητα.

Προσοχή, διότι εις απόγνωσιν έρχονται πολλοί. Και εάν ο Διάβολος μέχρι της στιγμής δεν κατώρθωσε να τους βάλη να τινάξουν τα μυαλά των, όμως τους διατηρεί μακράν της Εκκλησίας και των σωστικών Μυστηρίων Αυτής, της Μετανοίας, της Εξομολογήσεως και της Θείας Κοινωνίας.

Θα πρέπη δε να γνωρίζωμεν, ότι η απόγνωσις είναι εκ διαμέτρου **αντίθετος προς τον Θεόν**. Αν και κάθε αμαρτία είναι αντίθετος προς τον Θεόν, εν τούτοις η **απόγνωσις** εναντιούται εις τον Θεόν με όλους τους τρόπους· Διότι, **όχι μόνον αναιρεί αλλά και εκβάλλει τον Θεόν από το μέσον, θεοποιεί δε την αμαρτίαν ως και τον αίτιον της αμαρτίας, τον Διάβολον, και παρουσιάζει την αμαρτίαν ανωτέραν της αγαθότητος του Θεού**.

Ας προσέξωμεν όμως· Διότι, τί άλλο ημπορεί να είναι ασεβέστερον και ανοητότερον απ' αυτό, το να μας παρουσιάζη δηλ. ο Διάβολος την αδύναμον αμαρτίαν δυνατωτέραν του όντως δυνατού Θεού; Τήν πεπερασμένην, απειροτέραν του Απείρου και το μη όν, ανώτερον του αεί Όντος:

Δι' αυτό **λέγομεν εις τον καθένα, που ο Διάβολος δια της απογνώσεως του κρατεί μακράν του Χριστού και της Εκκλησίας Του**, εκείνο που λέγει ο Μ. Βασίλειος· «*Ει πλήθος οικτιρμών Θεού αριθμήσαι και μέγεθος Θεού μετρήσαι δυνατόν, εν συγκρίσει πλήθους και μεγέθους αμαρτημάτων, η απόγνωσις γινέσθω*». Δηλαδή εάν είναι δυνατόν να μετρηθή το πλήθος και το μέγεθος της ευσπλαχνίας του Θεού, ας μετρήση και το πλήθος των αμαρτιών του (ο αμαρτωλός) και εάν εύρη μεγαλύτερον το πλήθος των αμαρτιών του, από το έλεος του Θεού, τότε ας έλθη εις απόγνωσιν.

Αλλ' αφού τα αμαρτήματα του ανθρώπου μετρώνται το δε έλεος του Θεού και η ευσπλαχνία Αυτού είναι αμέτρητα, διατί να ερχώμεθα εις απόγνωσιν; «*Ει δε, ταύτα μεν, ως εικός (προσθέτει) και μέτρω υποβάλλεσθαι και αριθμητά είναι συμβαίνει, Θεού δε έλεος μετρήσαι και οικτιρμούς αριθμήσαι αδύνατον, ουκ απογνώσεως καιρός, αλλ' επιγνώσεως ελέους και καταγνώσεως αμαρτημάτων, ων η άφεσις πρόκειται εν τω Αίματι του Χριστού*».

Η απόγνωσις είναι ακόμη αντίθετος και με αυτήν την απλήν λογικήν, διότι αυτό τούτο, το ότι ζη ο αμαρτωλός άνθρωπος μετά το αμάρτημα αυτό είναι ένα σημάδι από τον Θεόν, ότι τον δέχεται και **αναμένει την μετάνοιάν του** και ότι **δεν τον απορρίπτει**, αφού δεν τον εθανάτωσε κατά την ώραν της αμαρτίας. Εκείνο δε που χρειάζεται πλέον είναι, ίνα ο αμαρτωλός **μετανοήση και εξομολογηθή εις πνευματικόν ιερέα** και κοινωνήση των Θείων Μυστηρίων, ως προείπωμεν και ως βεβαιώνει τούτο και ο Θεσσαλονίκης Γρηγόριος λέγων· «*Δι' ό, ουδέ η απόγνωσις*

όλης έχει χώραν εν ανθρώποις... επειδή γαρ καιρός μετανοίας ο της ζωής εστι καιρός, αυτό τούτο το ζην έτι τον ημαρτηκότα, τω βουλομένω επιστρέφειν προς Θεόν, εγγυάται την παρ' αυτού υποδοχήν».

Εάν δε θελήσωμεν να ερευνήσωμεν ακριβέστερον περί της **απογνώσεως**, θα εύρωμεν, ότι **ως ρίζαν της έχει την υπερηφάνειαν και την οίησιν**. Διότι **πολλοί και εκ των θρησκευομένων, όταν πέσουν εις μεγάλην αμαρτίαν απελπίζονται αμέσως, νομίζοντας αυτήν την πτώσιν αναξίαν της αρετής των**, ως λέγει ο Αγιος Ιωάννης της Κλίμακος. Ακόμη η απόγνωσις γεννάται από την **απειρίαν** όπου έχομεν, αναφορικώς με τον νοητόν πόλεμον του Σατανά. Δι' αυτό καλόν είναι να ενδιαφερθώμεν, **όπως γνωρίσωμεν τα τεχνάσματα και τας παγίδας του Πονηρού**, ίνα «*μη υπερισχύση καθ' ημών ο Σατανάς (ως λέγει ο Παύλος), διότι δεν αγνοούμεν τα διανοήματα αυτού*» (*Β' Κορινθ. β' 10-11*).

(Απόσπασμα εκ του βιβλίου «Αλλο καλός άνθρωπος και άλλο Χριστιανός», Δ. Παναγόπουλος (1916-1982), Εκδόσεις Νεκτ. Παναγόπουλος)